

Наставна јединица:

Права детета у дигиталном добу

Разред VIII
Редни број часа: 02
Тип часа: ОБРАДА

Предметни наставник
Милан Јанковић

Права детета у дигиталном добу

- Све информације којима се може утврдити идентитет једне особе *Законом о заштити података о личности* дефинисане су као подаци о личности.
- Поседовање и употребу личних података најчешће називамо обрадом података о личности.

Права детета у дигиталном добу

- До личних података корисника интернета најчешће се долази на 3 начина:
- прикупљањем **активних** дигиталних трагова,
- прикупљањем **пасивних** дигиталних трагова
- и **анализом** претходно добијених података, којом се долази до нових информација о некој особи.

Права детета у дигиталном добу

- Права детета дефинисана *Конвенцијом Уједињених нација о правима детета* подједнако се односе и на дигитално окружење.
- Владе држава требало би да се постарају да млади имају лак приступ квалитетним информацијама на интернету.

Конвенција Уједињених нација о правима детета

- Најважнији међународни док. којим се штите права детета.
- Обавезујућа за све земље потписнице, укључујући и Србију.
- Усвојена је 1989. године,
- Права детета дефинисана у члановима 2, 16, 17, 19, 34 и 35

Конвенција Уједињених нација о правима детета

- Чланови се тичу заштите од
- Дискриминације
- Приватности
- Достојанства
- части и угледа
- **заштите од штетних информација и садржаја**
- насиља, злостављања и занемаривања
- заштите од сексуалног искоришћавања
- трговине и отмице
- **Подједнако се односе и на дигитално окружење.**

Правима у дигиталном окружењу

- Сви би требало да имају могућност да користе интернет по ниској цени (чак бесплатно у јавним местима)
- Лак приступ квалитетним информацијама на интернету.
- Млади би требало да науче да поштују друге на мрежи.
- Компаније би требало да пружају информације о условима коришћења њихових дигиталних производа на лако доступан и младима разумљив начин.
- Заштита права на приватност и на заштиту личних података.

Правима у дигиталном окружењу

- Право младих на приватност.
- Млади да науче како да чувају личне податке на мрежи.
- Лични подаци младих требало би да буду обрађивани само уз њихово одобрење или уз одобрење родитеља
- Требало би да млади разумеју како се њихови лични подаци користе и како могу да их избришу или да исправе евентуалне грешке.
- Паметни уређаји у играчкама или одећа која садржи дигиталне додатке не би требало да се користе за прикупљање личних података.

Заштита младих у дигиталном окружењу

- При отварању профила поштовати узрастна ограничења.
- Ако се то игнорише, постоји вероватноћа да буду изложени садржајима непримереним за њихов узраст (узнемирујућим, насилним или експлицитним)
- Такође могу бити суочени са прикупљањем и чувањем њихових личних података, односно с **губитком додатне заштите и поставки приватности** које се односе на њихов прави узраст. (пример YouTube Kids)

Заштита младих у дигиталном окружењу

- Поседовање личног профила је неопходно
- При креирању корисничког имена **није неопходно** да користимо своје пуно име, **надимак је сасвим довољан**
- Увек треба да креирамо јаку лозинку,
- Као пријатеље да додајемо само оне особе које заиста познајемо и изван интернета.
- Уместо личне слике, пожељно је на профил поставити **аватар**.

Заштита младих у дигиталном окружењу

- У циљу заштите можемо да подесимо параметре приватности
- Да променимо аутоматски подешене поставке и боље заштитимо личне податке и приватност на интернету.

Заштита младих у дигиталном окружењу

- Златно правило

Пре него што објавимо било коју информацију или лични податак на интернету, треба да размислимо о томе какву слику о себи шаљемо другима и како тиме обликујемо сопствени дигитални идентитет.

Заштита младих у дигиталном окружењу

Национални контакт центар за безбедност на интернету

ПОЗОВИ И ПРИЈАВИ
☎ 19833
✉ bit@mtt.gov.rs

10 ПРАВИЛА ЗА БЕЗБЕДНО ПОНАШАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ

1. Не откривај своје лозинке ником, осим својим родитељима или старатељима.

3. Не прихватај захтеве за пријатељство од особа које не познајеш.

2. Не објављуј личне податке на интернету - у коју школу идеш, адресу становања, број телефона...

4. Све што једном објавиш на интернету остаје тамо заувек (то се зове дигитална сенка).

Заштита младих у дигиталном окружењу

5. Немој да шаљеш поруке, фотографије, видео клипове и остале садржаје непознатим особама.

5

7. Не ругај се, не исмевај своје другаре и не пиши коментаре када осећаш љутњу и бес.

6. Никада не иди на састанак са особом коју упознаш на интернету, а да то не знају твоји родитељи.

8. Употребљавај антивирус програм, не отварај линкове из непознатих мејл адреса и научи како да блокираш непримерене рекламе.

\$\$

Заштита младих у дигиталном окружењу

9. Не претеруј са употребом интернета и видео игрица, јер то може да утиче на твоје здравље.

10. Ако те неко узнемирава, вређа, уцењује или прети путем интернета, одмах обавести своје родитеље, старатеље, наставнике или позови **19833**.

Права детета у дигиталном добу

- Родитељи и старатељи неретко несвесно угрожавају право деце на приватност, као и њихову безбедност, делећи на интернету детаље из приватног живота своје деце (тзв. шерентинг).

Шерентинг

- различити начини на које родитељи деле на интернету детаље из приватног живота своје деце.
- родитељи обликују **дигитални идентитет** свог детета много пре него што оно постане корисник интернета
- све се чешће пише о случајевима у којима је објављивање фотографија деце на друштвеним мрежама резултирало негативним искуствима (случај од пре неколико година када су отмичари пронашли девојчицу захваљујући информацијама које су биле објављене на Фејсбук профилу једног члана породице)

Технике дељења фотографија

- Родитељима би требало да деле фотографије деце на безбедан начин
- Да их сликају са довољне удаљености
- Идеално је сликање са леђа,
- Уместо пуног приказа, примењују делимични приказ детета
- Дететово лице маскирају одговарајућим стикером.
- Исту логику користити када објављујете сопствене слике и слике својих пријатеља (уз њихову сагласност, наравно).

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

КРАЈ